

JAARVERSLAG 2011

Inhoud

1.	Voorwoord	3
2.	Bestuur en organisatie.....	4
3.	Projecten in Nepal.....	5
a.	Biogasinstallaties	5
b.	Toiletten en improved cooking stoves (ICS)	6
c.	Scholen	6
4.	Monitoring.....	7
5.	Fondsenwerving en promotie in Nederland	8
6.	Financieel	10
7.	Toelichting op financiële overzichten.....	13

1. Voorwoord

Een terugblik op een enerverend jaar; 2011. Het jaar waarin voor het eerst op eigen kracht, d.w.z. zonder co-financiering door het NCDO, biogasinstallaties werden gerealiseerd. Het jaar waarin Nepal voor het laatst als 'focusland' werd gezien door Aqua for All en waarmee we voor een laatste keer mochten deelnemen aan de sponsorloop Wandelen voor Water. Mede dankzij die deelname, kon een aanzienlijk aantal toiletten en improved cooking stoves worden gebouwd. Het jaar ook, waarin voor het eerst een wijziging optrad in het bestuur en opnieuw een jaar van heroriëntatie op het beleid.

In dit verslag leest u o.a. over de projecten, de fondsenwerving en promotie in Nederland en de financiële situatie. We wensen u veel leesplezier en danken alle sponsors, donateurs, helpers in meedenken en motiveren en, niet in de laatste plaats onze Nepalese uitvoerders, voor hun bijdragen in welke vorm dan ook.

Vlissingen, augustus 2012

Stichting Ramro

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.A. Zanders', written in a cursive style.

J.A. Zanders, voorzitter

2. Bestuur en organisatie

Voor het eerst in onze korte bestaansgeschiedenis trad een wijziging op in de samenstelling van het bestuur van Stichting Ramro. Ben Kruk, van meet af aan bestuurslid op afstand, trad af. Z'n activiteiten voor Stichting Sathathaai vergden z'n volledige aandacht. Sjef van den Broek en Heleen van Vlaardingen, beiden al geruime tijd vrijwilliger en onmisbare steunpilaren voor Ramro, gaven, na hun bezoek aan Nepal in januari 2011 aan, dat zij hun bijdrage in het bestuur wilden formaliseren. Dat wil zeggen, dat Sjef toetrad als bestuurslid en dat Heleen, net als Toob Meerman en Anneke Daane, adviseur werd.

Het bestuur ziet er als volgt uit:

Jos Zanders	voorzitter/secretaris
Anja Meerman-van de Repe	penningmeester
Sjef van den Broek	bestuurslid

Formeel bestaat het bestuur uit drie onafhankelijke personen. Daarnaast zijn ook Toob Meerman, Heleen van Vlaardingen en Anneke Daane nauw betrokken bij de activiteiten van de stichting. In bestuursvergaderingen hebben Toob en Heleen de rol van adviseur en Anneke die van secretaris en adviseur.

Mede dankzij de vakkundige hulp van John Koolwijk kwam ook de vijfde financiële jaarrekening van Stichting Ramro tot stand.

Het bestuur in Nederland kwam in 2011 vijf keer formeel in vergadering bijeen. Tussentijds werd veelvuldig per email en telefoon en tijdens andere bijeenkomsten overlegd.

In de bestuursvergadering van november werd het jaarverslag 2010, inclusief het financieel jaarverslag vastgesteld.

In het verslagjaar verschenen 2 nieuwsbrieven, die digitaal werden verzonden aan een (steeds groeiend) aantal donateurs en geïnteresseerden. Daarnaast werden veel nieuwsitems geplaatst op de website (www.ramro.nl).

Stichting Ramro wordt in Nepal vertegenwoordigd door de heren Rajman Tamang en Biku Lal Tamang. Zij zijn respectievelijk constructiemanager en programmacoördinator. Zonder hun inzet en die van de leden van de Project Management Committees (PMC's) zou de voorbereiding en realisatie van projecten niet mogelijk zijn.

De community based organisation (cbo) Shree Ramro Youthclub bewees ook in 2011 haar diensten. Financiële verantwoording werd afgelegd en voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.

3. Projecten in Nepal

a. Biogasinstallaties

In 2011 werden maar liefst 150 biogasinstallaties gebouwd. Zonder enige vorm van co-financiering (het NCDO-loket werd per 1 januari 2011 gesloten) konden voldoende financiële middelen worden verzameld. Dankzij de afspraken met de Nepalezen draagt Ramro nu nog 150 euro bij aan een installatie. Zand (kosten ca. 50 euro per installatie) wordt vanaf dan door het Nepalese gezin zelf geleverd en/of bekostigd. De kosten voor technische begeleiding en uitvoering en voor onderdelen zoals het roerwerk, de gasleiding en het kookstel worden bekostigd door de Nepalese overheid.

We vallen ongetwijfeld in herhaling, maar desondanks willen we niet onvermeld laten dat de hoeveelheid werk die gepaard gaat met de bouw van biogasinstallaties zich nauwelijks laat beschrijven. Pas wanneer je dat met eigen ogen hebt gezien, kun je je daar een voorstelling van maken. Het begint met het graven van een enorme put in klei- en steenachtige ondergrond die groter is dan 6m³. Tegelijkertijd wordt van grote keien grint gebikt, handmatig, met een hamertje en wordt begonnen met de aanvoer van de overige materialen zoals zand, cement en de overige onderdelen van de installatie. Pas nadat alle materialen zijn verzameld en de put is gegraven komt de 'technician' eraan te pas. Die technician wordt geleverd door de uitvoeringsorganisaties All Nepal Biogascompany en Rastriya Gobargascompany, beide uit Banepa. Hij doet al het werk waaraan cement of beton te pas komt, waaronder het storten van de enorme koepel voor de reactor. Dat dit een nauwkeurig werk is spreekt voor zich; er komt immers methaangas vrij in de ondergrondse reactor en het is dus zaak, dat de installatie veilig wordt afgeleverd. Nadat de betonnen koepel klaar is en goed uitgehard, wordt de put weer volgestort met grond, klei en stenen en kan het vullen met mest beginnen. Na een aantal dagen (soms weken) komt het eerste gas vrij; meestal een feestelijk moment! Dat voor die tijd nog enkele tonnen mest van koeien en buffels worden verzameld om het eerste gas te kunnen produceren, willen we hier ook zeker noemen.

De bouw van de 150 installaties begon kort voor het regenseizoen van 2011 (juni) en werd afgerond in oktober. Een hoog tempo dus, getuigend van enthousiasme en wil om de voorzieningen en daarmee de kwaliteit van leven te verbeteren.

De financiële verantwoording door Bikulal Tamang volgde al in november en was even nauwgezet als in voorgaande jaren (toen wij op ons beurt nog verantwoording aflegden aan co-financier NCDO). Het was dan ook met overtuiging, dat we onze projectcoördinator finale kwijting konden geven, tijdens het monitorbezoek in november 2011.

b. Toiletten en improved cooking stoves (ICS)

Project L09068, in samenwerking met Aqua For All, startte in 2010 en werd afgerond in april 2011. Maar liefst 573 toiletten werden gebouwd. De helft van het totale contractbedrag werd gefinancierd uit de opbrengst van Wandelen voor Water 2010. De andere helft kwam tot stand door donaties van veel particulieren, kerken, verenigingen en anderen, waaronder het Umoja Fonds.

Toiletten en ICS werden gebouwd in twee VDC's, te weten Mangaltar (392 stuks) en Katunjabesi (181 stuks). Daar waar mogelijk werden de toiletten aangesloten op een biogasinstallatie. Dat kon bij 42 huizen in Katunjabesi en bij 51 in Mangaltar.

Met het aanbieden van eindafrekening en narratief verslag aan Aqua For All werd dit project formeel afgerond in juni 2011. Na die datum liep ook de samenwerking met deze co-financier ten einde omdat Nepal niet langer als focusland wordt beschouwd. Uiteraard betreuren we deze gang van zaken, maar we zijn dankbaar, dat we dankzij deze organisatie, in de afgelopen jaren honderden toiletten konden bouwen en duizenden mensen konden voorzien van een onmisbare sanitaire voorziening.

We danken, last but not least, de honderden kinderen van diverse basisscholen op Walcheren en in Zuid-Beveland, die met enthousiasme en plezier meededen aan deze sponsorloop. Zij liepen duizenden euro's bij elkaar nadat ze de gastlessen van Stichting Ramro hadden bijgewoond en zich daarmee enigszins bewust waren geworden van de levensomstandigheden van hun leeftijdgenoten in Nepal.

Naast de 573 toiletten werden evenzoveel Improved Cooking Stoves gebouwd. Deze ICS werden volledig uit 'eigen Ramro-middelen' betaald.

c. Scholen

Nirmala Primary School in Thulo Parsel:

Zoals elk jaar bezochten we ook in 2011 de Nirmala School in Thulo Parsel. De school is in goede handen van de Franse stichting AUM Nepal en dat is duidelijk zichtbaar. Het gebouw en de inventaris worden goed onderhouden, het lesmateriaal en de lesmethoden voldoen aan de eisen die door de Nepalese overheid worden gesteld. Het lerarenkorps is op sterkte en de leraren die we spraken werken met plezier en enthousiasme. Een toonbeeld dus van hoe het we het graag zien.

Primary School in wardnr. 9 van Kusheswar Dumja:

Na een ruime voorbereiding en na maanden van keihard werken door de bewoners van Khane Gau (wardnummer 9 van Dumja) werd op 8 januari 2011 het nieuwe schoolgebouw feestelijk geopend. In het jaarverslag 2010 maakten we hier al melding van. Leuk om te noemen is, dat tijdens die opening de 'wensvlaggetjes' uit de Hervormde Kerk van Sint Laurens, de versgeverfde muren van het schoolgebouw sierden en dat alle kinderen in een door de lokale kleermaker genaaid fleecvest rondliepen.

Ruim 120 kinderen gaan, dankzij donaties van heel veel mensen en de bijdragen van Wilden Ganzen en de Kapucijnen Monniken, nu dagelijks met plezier naar school. Hun nieuwe klaslokalen zijn ruim en licht en netjes ingericht. Dat geldt ook voor het kantoor van de leerkrachten, die overigens deels door de Nepalese

overheid en deels door de dorpsbewoners worden betaald. In die wetenschap kan Ramro z'n taak in Khane Gau als afgerond beschouwen. Continuïteit is gewaarborgd, zowel op het gebied van onderwijs als op het gebied van onderhoud van het gebouw. Dat laatste is overgedragen aan het School Management Committee, gelijk met de opening op 8 januari 2011. Zoals beloofd volgen we het wel en wee van leerkrachten, leerlingen en management op de voet. In november 2011 bezochten we hen opnieuw en toen lagen plannen klaar voor de bouw van toiletten en voor het inrichten van het schoolplein, dat – naar goed Nepalees gebruik – omheind moet worden door een stevig hek annex muur. Positief is, dat de bewoners nu zelf in staat zijn om hun voorziening, waaraan ze zelf keihard hebben gewerkt, te onderhouden en waar nodig uit te breiden. Al met al een mooi resultaat!

4. Monitoring

Naarmate projecten worden afgerond en biogasinstallaties, toiletten en improved cooking stoves worden gebouwd, wordt het belang van monitoring steeds groter.

In voorliggende jaren zijn inmiddels honderden biogasinstallaties, toiletten en ICS gebouwd en is het onmogelijk geworden om de controle op gebruik en onderhoud zelf te blijven doen. Wel zijn we van mening, dat zo'n controle van groot belang is en blijft. Dat de 'oude' installaties en toiletten (ze dateren al uit 2006) goed onderhouden en adequaat gebruikt worden, is niet alleen belangrijk voor de families zelf, maar heeft ook een positieve uitstraling op mogelijk toekomstige gebruikers in de omgeving. Duidelijk is dat controle niet langer (alleen) door bestuursleden en vrijwilligers uit Nederland van stichting Ramro kan gebeuren. Daarvoor zijn de aantallen te groot geworden en het gebied te uitgestrekt.

Het is om die reden, dat we de taak van monitoring en reporting hebben neergelegd bij de lokale Project Management Committees (PMC's). Het is aan hen om jaarlijks alle installaties en alle toiletten te controleren op gebruik en onderhoud. Bij voorkeur moet die controle bij wijze van kruisbestuiving gebeuren. Dat wil zeggen dat een PMC-member uit wardnr. 1 bijv. de controle doet in ward nr. 9.

Naast de monitoring door PMC's wordt ook gecontroleerd door bestuursleden van Stichting Ramro. In januari en in november 2011 gebeurde dat door Sjef, Heleen, Jos en Anneke en in juli bezochten Anja, Toob en zoon Niek een aantal van de projectdorpen. Zij aanschouwen dan met eigen ogen, dat hard wordt gewerkt aan de realisatie van 150 biogasinstallaties. Een karwei dat ondanks het regenseizoen door kan gaan.

Structurele mankementen en veel voorkomende problemen worden tijdens dit soort monitorbezoeken aan de orde gesteld en waar mogelijk verholpen.

Natuurlijk wordt ook lering getrokken uit deze fouten en problemen en wordt, in overleg met de uitvoeringsorganisaties (All Nepal Biogascompany en Rayasta) gewerkt aan 'productverbetering'.

5. Fondsenwerving en promotie in Nederland

Net als in voorgaande jaren werkte het enthousiasme van velen aanstekelijk op anderen en zo zagen we dat steeds meer mensen zich aanmeldden om 'iets te doen voor Ramro'. Daarnaast bleven veel sponsors en geldgevers ons trouw en melden veel nieuwe zich aan.

Dankzij dat was Ramro in staat om volledig op eigen kracht, zonder de steun van co-financiers, een fors bedrag aan fondsen te werven. Dat budget, verworven in 2011, zal worden besteed in 2012. Op eenzelfde manier als in voorgaande jaren; besteden aan biogasininstallaties, toiletten en ICS en uitgaand van een eigen bijdrage zowel in financiële zin als in de vorm van 'labour', door de Nepalezen zelf. Naast fondsenwerving is ook het vergroten van onze naamsbekendheid van groot belang! Het een gaat immers niet zonder het ander.

De mogelijkheid om elke euro ook fiscaal vriendelijk te schenken, maakt doneren aan stichting Ramro extra aantrekkelijk. Natuurlijk blijft de belangrijkste motivatie om Ramro te ondersteunen, dat Nepal behoort tot de armste landen ter wereld en dat de projecten van Ramro 100% effectief zijn en in belangrijke mate bijdragen aan duurzaamheid en klimaatneutraal handelen.

Het was al mogelijk om een schenking te doen aan Ramro via een eenmalige of periodiek donatie of machtiging. Een mooie aanvulling daarop ontstond in oktober 2011 toen notaris mevrouw Marianne Heuvelmans te Oost-Souburg ons toezegde, om de notariële akte die nodig is voor het doen van een schenking, gratis op te maken. Meer informatie hierover is te vinden op www.ramro.nl.

Het is bijna onmogelijk om een volledige opsomming te geven van alle activiteiten m.b.t. fondsenwerving en promotie; bovendien bestaat daarbij het gevaar dat activiteiten (en dus mensen) vergeten zouden worden. We volstaan met het noemen van een aantal bijzondere of juist heel gewone:

- o Tussen 27 februari en 27 maart: gastlessen op diverse basisscholen op Walcheren en Zuid-Beveland en de sponsorloop Wandelen voor Water. Ruim 9.000 euro wordt bij-elkaar-gewandeld!
- o 1 mei: Bas Crucq begint z'n gesponsorde fietstocht naar Santiago de Compostella. Hij heeft dan inmiddels al ruim 2.000 euro verzameld.
- o 19 juni: Na een ochtendwandeling op Hemelvaatsdag wordt in Nisse een Oecumenische kerkdienst gehouden. Tijdens de dienst mag Stichting Ramro zich presenteren en de opbrengst van de collecte is eveneens voor Ramro.
- o Gedurende de hele zomer verkopen we Nepalese producten op zomermarkten en braderieën. O.a. de drie Maritieme Dagen in Vlissingen, opnieuw in samenwerking met de Vlissingse Kiwanis Club, brengen veel geld op. De spin-off van deze activiteiten op markten en braderieën is moeilijk meetbaar maar van groot belang. Dat blijkt bijv. als we tijdens de kunstmarkt in Cadzand contact leggen met de Rotaryclub Donkenland in Roosendaal. Die club zal zich – zo later blijkt – hard gaan maken voor Ramro in september 2012.
- o De Gemeente Goes gunt ons deelname aan de Culifair (in juli) en de Fairwear (in september). Beide evenementen leveren Ramro naamsbekendheid op en een mooie opbrengst uit verkopen.
- o De Middelburgse Vrijmetselaarsloge La Compagnie Durable schenkt ook in 2011 de opbrengst van haar boekenmarkten regelmatig aan Ramro. De heren besteden veel tijd en energie aan het verversen van hun aanbod van tweedehands boeken, waardoor die boeken steeds gretig aftrek vinden!

- o September: een andere Santiago-Pelgrimganger viert z'n 60^e verjaardag. Z'n 'kadootip' is: Ramro!
- o 17 oktober: het besluit valt, dat het Ostrea Lyceum in Goes haar jaaractie 2011/2012 zal wijden aan Ramro!
- o 29 oktober: de verkoop van nieuwe Ramro-wenskaarten gaat van start. Maar liefst 5.000 kaarten zijn ingekocht. Ze zijn wel een heel jaar door bruikbaar.
- o 3 december: Traditiegetrouw sluiten we het jaar af met de Markt van Hoop in de Grote Kerk in Goes.

Het gaat te ver om alle giftgevers persoonlijk te bedanken. Onze dank gaat uit naar een ieder die ons het vertrouwen gaf en de mogelijkheid om onze doelen in Nepal te realiseren.

6. Financieel

(bedragen in Euro's)

Balans per 31 december					
	2011	2010		2011	2010
<i>Vorderingen</i>			<i>Eigen vermogen</i>		
Subsidie Umoja		8.000	Bestemmingsvermogen per 1 januari	31.105	75.672
Subsidie Aqua For ALL		3.261	Exploitatie lopend jaar	15.513	-44.567
Rente spaarrekeningen	696				
			Bestemmingsvermogen per 31 december	46.618	31.105
<i>Liquide middelen</i>					
Postbank	624	32			
Spaarrekening ING	6.498	19.712			
Spaarrekening ASN	39.300				
Kas		100			
Geldverplaatsingen	-500				
	<u>46.618</u>	<u>31.105</u>		<u>46.618</u>	<u>31.105</u>

Staat van inkomsten en uitgaven

	2011	2010
Inkomsten		
<i>Giften:</i>		
Biogas	13.480	26.679
Toiletten	9.830	30.887
School		3.536
Water		
Algemeen	13.096	14.274
Subsidie provincie Zeeland		1.675
Totaal giften:	36.406	77.051
Uitgaven		
<i>Projectkosten:</i>		
Project toiletten 2010-4 (L09068)		32.637
Project biogas 2010-2		53.361
Project toiletten (L09035)		27.769
Project school Khane Gau	1.000	10.000
ICS Dumja		2.321
10 toiletten Mangaltar L09068	670	
90 toiletten Mangaltar WvW2011	6.040	
573 ICS (KatunjeBesi en Mangaltar)	2.865	
150 Biogas+ICS (KatunjeBesi, Mangaltar, Pokhari Narayansthan)	22.523	
	33.098	126.088
	3.308	-49.037
<i>Overige kosten en inkomsten:</i>		
Heffingen	27	27
Bankkosten	88	60
Promotie middelen	477	840
Contributies en verzekeringen	62	
Inkopen Nepal tbv verkopen	2.779	699
Verkopen Nepal produkten	-14.942	-5.605
Rente ontvangst spaarrekening	-696	-491
Totaal uitgaven	overschot -12.205	overschot -4.470
Exploitatieresultaat	15.513	-44.567
	overschot	tekort

Bestemmingsreserve per 31 december 2011

<i>Biogas</i>	stand per 1 januari	-583
	giften en subsidie 2011	<u>13.480</u>
		12.897
	150 Biogas+ICS (KatunjeBesi, Mangaltar, Pokhari Narayansthan)	- 22.523
	Reserve biogas per 31 december	<u><u>-9.626</u></u>
<i>Toiletten</i>	stand per 1 januari	-8.333
	giften en subsidie 2011	<u>9.830</u>
		1.497
	10 toiletten Mangaltar (L09068) 90 toiletten Mangaltar WvW2011	-670 -6.040
	Reserve toiletten per 31 december	<u><u>-5.213</u></u>
<i>School</i>	stand per 1 januari	-581
	giften en subsidie 2011	<u>-581</u>
		-581
	Project Khane Gau 2009-1	-1.000
	Reserve school per 31 december	<u><u>-1.581</u></u>
<i>Water</i>	stand per 1 januari	275
	giften en subsidie 2011	<u>275</u>
	Reserve water per 31 december	<u><u>275</u></u>
<i>Algemeen</i>	stand per 1 januari	40.327
	giften en subsidie 2011	13.096
	Overige inkomsten en uitgaven exploitatie	<u>12.205</u>
		65.628
	573 ICS (KatunjeBesi en Mangaltar)	-2.865
	Reserve algemeen per 31 december	<u><u>62.763</u></u>
	Totaal bestemmingsreserve per 31 december 2011	<u><u>46.618</u></u>

7. Toelichting op financiële overzichten

Uit voorgaande cijfers blijkt dat het resultaat over 2011 een positief saldo kent van € 15.513. Er is dan ook 'slechts' € 33.098 aan projecten is besteed. Het eigen vermogen is ten opzichte van 2010 gestegen van € 31.105 naar €46.618. Voldoende om ook in 2012 weer veel Nepalezen te kunnen helpen met het verbeteren van hun leefomstandigheden.

De inkomsten zijn in 2011 (€ 36.406) gedaald ten opzichte van 2010 (€ 77.051). De effecten van de kredietcrisis in Nederland, maar ook de keuze van de Nederlandse overheid om Nepal niet als zogenaamd 'focusland' te bestempelen ten voordele van vooral de landen in Afrika, zijn duidelijk merkbaar. Het vinden van cofinanciering is helaas zo goed als onmogelijk geworden.

Niet te vermijden kosten (heffingen en bankkosten) werden beperkt tot een bedrag van € 107,00.

Harder trekken aan fondsenwerving vraagt ook meer promotiemiddelen. De voorraad bestaande folders werd gebruikt voor het informeren van bezoekers van de vele markten, waaraan Ramro deelnam. De kosten voor inkoop van goederen in Nepal stegen (€ 2.779). Daar stond echter een aanzienlijke verkoopopbrengst tegenover (€ 14.942).

Het eigen vermogen per 31 december 2010 is zoals in voorgaande jaren uitgesplitst naar verschillende bestemmingsreserves. Een groeiende algemene bestemmingsreserve is echter als tendens waar te nemen. Besluitvorming over besteding hiervan vindt steeds plaats tijdens bestuursvergaderingen.